

Knihovník katalogizátor / knihovnice katalogizátorka (kód: 72-003-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo kultury
Skupina oborů:	Publicistika, knihovnictví a informatika (kód: 72)
Týká se povolání:	Knihovník katalogizátor
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v nakladatelské politice v ČR	4
Orientace v aktuálně vydávaných titulech	4
Evidence, katalogizace a adjustace v knihovnách s lokální působností	4
Zpracování jmenného katalogizačního záznamu dle platných standardů	4
Zpracování věcného katalogizačního záznamu dle platných standardů	4
Ovládání automatizovaného knihovního systému v relevantních modulech	4
Vyhledávání bibliografických a faktografických informací a jejich ověřování	4
Formální a obsahová analýza textu, rychlé čtení	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022 do: 06.05.2023

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Kritéria jsou ověřována praktickým předvedením, písemným a ústním ověřením a případovou studií.

Pro praktické předvedení a písemné ověření je nutné, aby měl uchazeč pro sebe k dispozici počítač zapojený v síti internet a dostupný textový editor. Schopnost práce s počítačem a orientace v síti internetu je jednou z prověřovaných obecných kompetencí.

Během zkoušky je prověřována i znalost odborné terminologie. Terminologie používaná při zadávání úkolů i jejich hodnocení musí být v souladu s aktuální terminologií, tak jak ji uvádí Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) vytvářená Národní knihovnou České republiky.

V oblasti knihovnických a informačních služeb a provozu je nutné, aby konkrétní zadání i hodnocení respektovalo aktuální znění platných legislativních norem, zejména Občanský zákoník, č. 40/1964 Sb., Trestní zákoník, č. 40/2009 Sb., zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) včetně věcně příslušných vyhlášek v platném znění, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti katalogizace je nutné, aby konkrétní zadání i hodnocení respektovalo aktuální katalogizační standardy, které určuje Národní knihovna České republiky.

Během zkoušky má uchazeč k dispozici manuály (aktuální verzi):

Balíková, Marie, Kubalová, Hana a Svobodová, Jaroslava. Katalogizace ve formátu MARC21: stručná instrukce a příklady pro knihy a některé typy pokračujících zdrojů. 2., aktualiz. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2008. 163 s. ISBN 978-80-7050-539-7.

Hercová, Ludmila a Svobodová, Jaroslava. Katalogizace ve formátu MARC21: pokračující zdroje: stručná instrukce a příklady. 1. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2006. 149 s. ISBN 80-7050-496-X.

Uchazeč nemá právo přinést si ke zkoušce tyto manuály vlastní. Autorizovaná osoba je povinna zveřejnit před zkouškou aktuální citace manuálů a informace o pravidlech práce s manuály při zkoušce.

V případě, že prověřuje znalost bibliografického záznamu v rozsahu MARC21 (MACHINE-READABLE CATALOGING) formátu, pracuje se v rámci ověření pouze v rozsahu polí stanovených standardem „minimální záznam pro souborný katalog“, který stanovuje Národní knihovna České republiky.

Při vyhledávání digitalizovaných děl v digitálních knihovnách je uchazeči při ověření kompetence dostupný jeden titulní list monografického díla vydaného na území ČR a v českém jazyce. Uchazeč prokazuje v rámci tohoto ověření orientaci v digitálních knihovnách budovanými českými institucemi.

Autorizovaná osoba připraví pro zkoušku sadu různých druhů dokumentů. Celkově se bude jednat o 300 dokumentů, z nichž bude vybráno pro zkoušku 10 dokumentů. Při výběru dokumentů je nutné připravit, není-li uvedeno výslovně jinak, aktuálně vydané dokumenty (vydané maximálně pět let před realizací zkoušky) a zohlednit specifika katalogizačně obtížných dokumentů. Zároveň je nutné zařadit do souboru pouze takové dokumenty, které jsou součástí fondů knihoven s lokální působností.

Soubor pro zkoušku musí být připraven v těchto strukturách:

20 % beletrie pro dospělé

15 % beletrie pro děti

15 % naučná literatura pro dospělé

10 % naučná literatura pro mládež

8 % jazyková učebnice

8 % turistický nebo cestovní průvodce

- 4 % mapa
- 4 % jazykový slovník
- 4 % audiokniha (volitelně CD, DVD, online)
- 4 % hudebnina (volitelně notová partitura, zpěvník)
- 4 % pokračující dílo vydané v posledních pěti letech (min. rozsah 3 díly)
- 4 % pokračující dílo vydávané kontinuálně od roku 1970 (pro účely zkoušky pouze vybrané ročníky z aktuálně vydané produkce)

Z hlediska jazykového musí soubor obsahovat:

- 70 % dokumentů v českém jazyce
- 10 % dokumentů v anglickém jazyce
- 10 % dokumentů v dalších jazycích Evropské unie
- 10 % dokumentů ve slovenském jazyce

Z hlediska formy se musí jednat o:

- 80 % dokumentů v papírové formě
- 20 % dokumentů v elektronické formě (volitelně CD, DVD, online)

Z hlediska náročnosti katalogizace se musí jednat o:

- 20 % dokumentů s více než dvěma fyzickými původci (autor)
- 20 % dokumentů s více než dvěma korporátními původci
- 30 % dokumentů vydaných v rámci edice
- 30 % dokumentů vybere autorizovaná osoba libovolně

Pro ověření kompetence Orientace v aktuálně vydávaných titulech budou pro splnění kritérií vybírány dokumenty vydané v České republice a zemích Evropské unie. Pro ověření kompetence Orientace v nakladatelské politice v České republice písmeno a), připraví autorizovaná osoba soubor 30 publikačních profilů předních českých nakladatelství, z nichž bude pro účely zkoušky vybráno 5. Pro ověření kompetence Orientace v aktuálně vydávaných titulech připraví autorizovaná osoba soubor 5 dokumentů.

Pro ověření kompetence Vyhledávání bibliografických a faktografických informací a jejich ověřování je nutné připravit 100 kopií titulních stránek českých monografií a pokračujících děl vydaných v různých obdobích 19., 20. a 21. stol. v této struktuře:

- 70% monografických zdrojů
- 30% pokračující zdrojů

Z hlediska chronologického se musí jednat o titulní listy dokumentů:

- 30 % dokumentů vydaných v letech 1850–1900
- 20 % dokumentů vydávaných v letech 1901–1920
- 20 % dokumentů vydávaných v letech 1921–1940
- 10 % dokumentů vydávaných v letech 1941–1950
- 10 % dokumentů vydávaných v letech 1951–1990
- 10 % dokumentů vydaných 1990 – do roku konání zkoušky

Pro zkoušku musí být každé chronologické hledisko zastoupeno nejméně jedním titulním listem.

Uchazeč není předem informován o tom, jaké konkrétní dokumenty budou vybrány. Jednotlivé dokumenty je možné využít opakovaně v různých okruzích otázek. Seznam dokumentů využitelných pro ověření konkrétního kritéria je součástí přípravy zkoušky. Tam, kde jsou tyto dokumenty při zkoušení využity, je u části zkoušky uvedeno i kolik dokumentů má být k ověření kompetence předloženo.

Ověřování kritérií praktickým předvedením může mít písemnou formu nebo formu praktického předvedení určité činnosti; v tomto případě po zadání uchazeč činnost provádí a zároveň komentuje a zdůvodňuje postup práce.

Všechna kritéria, která jsou ověřována formou praktického předvedení, simulují reálnou činnost v práci knihovníka katalogizátora.

Každé praktické předvedení je hodnoceno celkově 100 body, 50 bodů může uchazeč získat za průběh práce, rychlost a

přesnost pracovních postupů, maximálně 50 bodů za výsledek.

U kritérií, která jsou ověřována ústním a písemným ověřením, se hodnotí věcná správnost výsledků, obsah textu a úroveň vyjadřování. Hodnocení je stanoveno na 100 bodů.

Kritérium je splněno, pokud za něj uchazeč získá alespoň 50 % možných bodů.

Součástí protokolu o zkoušce je záznam o ústní zkoušce s vyznačením toho, do jaké míry byly tyto požadavky naplněny. U ověření praktickým předvedením a u případové studie je v záznamu u zkoušky rozepsáno bodové hodnocení podle dílčích kritérií, u ústního nebo písemného ověření je uveden celkový počet bodů.

Hodnocení

Orientace v nakladatelské politice v ČR
4 x praktické předvedení po 100 bodech
Celkem 400 bodů

Orientace v aktuálně vydávaných titulech
2 x praktické předvedení o 100 bodech
Celkem 200 bodů

Evidence, katalogizace a adjustace v knihovnách s lokální působností
2 x písemné ověření po 100 bodech, celkem 200 bodů
1 x ústní ověření, 100 bodů
Celkem 300 bodů

Zpracování jmenného katalogizačního záznamu podle platných standardů
5 x praktické předvedení po 100 bodech, celkem 500 bodů
1 x ústní ověření, 100 bodů
2 x praktické předvedení a ústní ověření po 100 bodech, celkem 200 bodů
Celkem 800 bodů

Zpracování věcného katalogizačního záznamu podle platných standardů
4 x praktické předvedení po 100 bodech
Celkem 400 bodů

Ovládání automatizovaného knihovního systému
2x ústní ověření po 100 bodech
Celkem 200 bodů

Vyhledávání bibliografických a faktografických informací a jejich ověřování
5x praktické předvedení po 100 bodech
Celkem 500 bodů

Formální a obsahová analýza textu, rychlé čtení
3x praktické ověření po 100 bodech
Celkem 300 bodů

Celkově může uchazeč získat 3 100 bodů. **Pro úspěšné splnění zkoušky je potřeba dosáhnout alespoň 75% úspěšnosti, tj. 2325 bodů.**

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravila SR pro kulturu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

Národní knihovna ČR

Národní technická knihovna

Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK v Praze

Zemědělská a potravinářská knihovna ÚZEI

Městská knihovna Kutná Hora

Knihovna Kroměřížska

Univerzitní knihovna ZČU

Jihočeská vědecká knihovna